



Republika e Kosovës • Republika Kosovo • Republic of Kosovo  
Institucioni i Avokatit të Popullit • Institucija Ombudsmena • Ombudsperson Institution

---

## OMBUDSMAN

### IZVEŠTAJ

#### NACIONALNOG MEHANIZMA ZA PREVENCIJU TORTURE

*o poseti Centru za azil u Magure, Lipljan*

Upućen: G. Xhelal Sveçla, ministar na dužnosti  
Ministarstvo Unutrašnjih Poslova

G. Valon Krasniqi, direktor  
Departaman za državljanstvo, azil i migracije

G. Fitim Zariqi, direktor  
Centar za azil

Kopija: G. Habit Hajredini, direktor  
Kancelarija premijera - Kancelarija za dobro upravljanje

Priština, 27 oktobar 2025.god.

## Uvod

U skladu sa članom 17. Zakona br. 05/L-019 o Ombudsmanu, Nacionalni mehanizam za prevenciju torture (u daljem tekstu: NMP), je dana 4 septembra 2025 godine, posetio Centar za azil u Magure, Lipljan.

## Cilj posete

1. Cilj posete pomenutom centru za smeštaj tražilaca azila je bila da se proceni poštovanje osnovnih prava podnosilaca zahteva od strane vlasti Republike Kosovo, u skladu sa važećim zakonodavstvom Republike Kosovo i međunarodnim standardima za ljudska prava sadržanim u Ustavu Republike Kosovo.

## Sastav monitoring grupe NMP-a

2. Monitoring grupa je bila u sastavi do dva pravna savetnika za prevenciju torture, jednog psihologa i jednog socijalnog radnika.

## Saradnja sa NMP-om tokom posete

3. Tokom posete, osoblje Centra za azil pružilo je punu saradnju NMP-u. Ekipa je bez odlaganja, imala pristup svim posećenim prostorima. Ekipi su pružene sve potrebne informacije za izvršenje zadatka i omogućen je pristup svim potrebnim dokumentima, kao i intervjuisanje tražioca azila bez prisustva osoblja Centra za azil.

## Centar za azil

4. Centrom za azil upravlja Ministarstvo unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: MUP) na osnovu Uredbe (MUP) br. 03/2018 o funkcionisanju Centra za azil (u daljem tekstu: Uredba). U skladu sa članom 3. tačka 1.3. Uredbe i Zakona o azilu, Centar za azil je definisan kao u nastavku: *“Bilo koje mesto koje se koristi za kolektivni prihvrat i smeštaj podnosioca zahteva za međunarodnu zaštitu”*. Dok u skladu sa članom 4 ove Uredbe Centar je organizovan i funkcioniše kao centralna institucija, u okviru MUP-a i Departmana za državljanstvo, azil i migraciju (u daljem tekstu: DDAM), sa sedištem u Maguri u Lipljan.
5. Zvanični kapacitet Centra za azil je za 100 osoba, dok je u vreme posete bilo 24 podnosioca zahteva, od kojih su dvoje porodice sa decom. Tražioci azila bili su uglavnom iz Palestine, Jordana, Maroka, Južne Afrike i drugih zemalja. Prema rečima direktora Centra, prosečan boravak podnosilaca zahteva za međunarodnu zaštitu u centru je oko 30 dana.

## Procedure prijema

6. Članom 14. Uredbe propisano je da DDAM u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova, na osnovu relevantnih dokumenata, odlučuje da li će lice biti smešteno u Centru ili na

drugom mestu. Centar potvrđuje smeštaj podnosioca zahteva putem obrasca o prihvatanju, koji je priložen dosijeu podnosioca zahteva za međunarodnu zaštitu.

7. Operacionalizacija Privremenog prihvatnog centra za migrante u Vranidollu, prema rečima direktora Centra za azil, značajno olakšava rad Centra za azil, jer se migranti prvo smeštaju tamo, a potom, ako zatraže međunarodnu zaštitu, smeštaju u Centar za azil.
8. Takođe, direktor je potvrdio da nakon smeštaja, Centar za azil podnosiocima zahteva izdaje dokumentaciju kao u nastavku:

Potvrda o statusu podnosioca zahteva - izdaje se u roku od tri dana.

- Lična karta za podnosiocima zahteva – izdaje se u roku od sedam dana.

(Gore navedena dokumenta se izdaju podnosiocu zahteva dok traje postupak utvrđivanja statusa zaštite. Lična karta za podnosiocima zahteva zahteva takođe služi i kao dozvola boravka u Republici Kosovo do razmatranja zahteva za međunarodnu zaštitu, u skladu sa članom 18. Zakona o azilu).<sup>1</sup>

- Putni dokument podnosioca zahteva – izdaje se iz ozbiljnih humanitarnih razloga kada je potrebno njihovo prisustvo u drugoj zemlji.

### **Prava podnosilaca zahteva prema Zakonu br. 06/L-026 za Azil i u skladu sa Uredbom**

9. Član 26 Zakona br. 06/L-026 za Azil definiše prava podnosilaca zahteva, koji će ostati na Kosovu, a to su: da imaju osnovne uslove za život; zdravstvenu zaštitu; osnovnu socijalnu pomoć; besplatnu pravnu pomoć; pravo na obrazovanje dece tražilaca azila; pravo na slobodu mišljenja i veroispovesti; pravo na zapošljavanje; pravo na stručno usavršavanje.
10. Dok član 5. stav 2. Uredbe izričito definiše: *“Nijedan podnosilac zahteva neće se podvrgnuti mučenju, nečovečnom ili ponižavajućem postupanju.”* Dalje u članu 5 stav 1 Uredbe izričito se definiše: *“Službeniku Centra, uključujući sve zaposlene u Centru, zabranjeno je diskriminisati ili vređati dostojanstvo podnosioca zahteva, zbog rase, veroispovesti, pola, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi ili političkom ubeđenju.”* NMP smatra da navedene odredbe predstavljaju adekvatne procesne garancije protiv zlostavljanja, ponižavajućeg i nehumanog postupanja, kao i protiv diskriminatornog postupanja.

### **Obaveštavanja o njihovim osnovnim pravima**

11. Članom 11. Uredbe propisano je da DAM izrađuje brošuru, u nekoliko stranih jezika, u vezi sa pravima i obavezama podnosioca zahteva tokom procedure azila i boravka u Centru. Ovu brošuru Centar stavlja na raspolaganje podnosiocima zahteva.
12. NMP je uočio da se podnosioci zahteva informišu o svojim pravima i procedurama za azil putem brošura i dokumenata napisanih na arapskom, engleskom, francuskom, turskom i srpskom jeziku. Pored toga, u hodnicima Centra za tražioce azila u Maguri postavljeni su veliki ekrani, preko kojih se podnosioci zahteva informišu o svojim pravima na albanskom, engleskom i arapskom jeziku. Takođe, podnosiocima zahteva i službenicima

---

<sup>1</sup> Zakon br. 06/L- 026 o azilu, član 18 - Boravak, sloboda kretanja i zadržavanje: <https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=16389>

Ministarstva unutrašnjih poslova na raspolaganju je prevodilac za albanski i arapski jezik, angažovan od strane Međunarodne organizacije za migracije (IOM).

13. Tokom posete, NMP je intervjuisao nekoliko podnosilaca zahteva koji su bili prisutni u Centru i nije primio nijednu žalbu u vezi sa obaveštenjem o njihovim pravima.

### **Tretman**

14. Tokom posete, NMP je obavio grupne i individualne intervjuje sa podnosiocima zahteva. Intervjui su vođeni na engleskom jeziku. NMP nije primio nikakve žalbe u vezi sa zlostavljanjem. Pored toga, NMP je uočio veoma prijateljsku komunikaciju između podnosilaca zahteva i osoblja Centra za azil.
15. Pored toga, NMP je posetio i intervjuisao podnosioca predstavke, koji je izrazio zabrinutost NVO "Inicijativa mladih za ljudska prava" (YIHR), tvrdeći da se prema njemu ne postupa pravilno. Tokom intervjuja je tvrdio da nikada nije bio maltretiran, ali je naglasio da sobu ne čisti osoblje, nema odeće prikladne veličine za njega, a hrane nema u dovoljnim količinama. Ova zabrinutost je odmah upućena direktoru Centra, koji je potvrdio da prostorije treba da čiste sami podnosioci zahteva, jer imaju na raspolaganju sav higijenski pribor. Što se tiče odeće, podnosioci zahteva sami biraju odeću, ali će se osoblje pobrinuti da pronađe odgovarajuću veličinu. Što se tiče količine hrane, direktor je potvrdio da se hrana nudi podjednako svim podnosiocima zahteva, ali će se razmotriti mogućnost dodavanja hrane za ovog podnosioca zahteva.

### **Uslovi smeštaja**

16. Prilikom posete Centru za azil u Maguri, NMP je uočio da su uslovi smeštaja generalno na nivou standarda koji se u ovakvim slučajevima primenjuje u smislu stambenog prostora, osvetljenja, čistoće i grijanja.
17. Ekipa je uočila da, iako je Centar renoviran i ispunjava standarde za prostor, rasvetu, čistoću i grijanje, tri prostorije nisu u funkciji zbog vlage i curenja vode sa krova. Ovu informaciju je ekipi NMP-a na samom početku sastanka saopštio direktor Centra.

### **Verska prava**

18. Ekipa NMP-a, na osnovu obavljenih intervjuja, nije primio nijednu žalbu podnosilaca zahteva u pogledu prava na obavljanje verskih obreda u Centru, što je zagarantovano članom 40. Uredbe o radu Centra za azil.

### **Pravo na osnovnu socijalnu pomoć**

19. Pravo na osnovnu socijalnu pomoć je zagarantovano podnosiocima zahteva Zakonom o azilu.<sup>2</sup> Što se tiče korišćenja ovog prava, NMP nije primio nijednu žalbu od podnosilaca zahteva. Pored toga, NMP je obavešten od strane direktora Centra da njegovo osoblje aplicira za svakog podnosioca zahteva za korišćenje ovog prava. Socijalna pomoć za podnosioca zahteva je ista kao i ona koja se pruži građanima Republike Kosovo.

### **Hrana**

20. Zakon o azilu i Uredba određuju pravo podnosioca zahteva na hranu. NMP je obavešten da se aplikantima u Centru pružaju tri obroka tokom dana. Hrana se služi podnosiocima zahteva od strane ugovorne kompanije Global Parajsa, uz tri obroka dnevno.

---

<sup>2</sup> Zakon br. 06/L-026 o Azilu, član 26, tačka 1.4.

## **Zdravstvena nega**

21. NMP je uočio da medicinske usluge za strance u ovom Centru pružaju najbliži Centar porodične medicine i Univerzitetski klinički centar Kosova. Osim toga, NMP je uočio da je jedan lekar angažovan od strane Jezuitske službe za izbeglice (JRS), koja snabdeva Centar za azil lekovima i drugim materijalom. NMP nije primio žalbe tražilaca azila na medicinske usluge. Naprotiv, tražioci azila su tvrdili da im se neophodne usluge pružaju u najkraćem mogućem roku.
22. Psihološke usluge pruža organizacija Kosovski centar za rehabilitaciju preživelih od torture (KKRMT).

## **Deca**

23. Tokom posete Centru za azil, u njemu su bile smeštene dve porodice sa decom. Tokom posete, NMP je obavešten da za sada u Centru nema dece bez pratnje, niti ima identifikovanih žrtava nasilja i torture.
24. Članom 31. Uredbe propisano je da se prilikom primjene Uredbe mora voditi računa o najboljem interesu djece. Prema Uredbi, deci koja su bila žrtve bilo kakvog oblika zlostavljanja, zanemarivanja, iskorišćavanja, mučenja ili nečovečnog i ponižavajućeg postupanja ili koja su patila od oružanih sukoba, po potrebi biće pružene odgovarajuće usluge medicinskog tretmana i kvalifikovana savetovanja. Također, prema Uredbi, deci koja su smeštena u Centru biće obezbeđen pristup zabavnim aktivnostima i igrama u skladu sa njihovim uzrastom.
25. NMP je uočio da se unutar Centra i u njegovom dvorištu nalazi dečije igralište, a deca koja ispunjavaju kriterijume pohađaju osnovnu školu u osnovnoj školi u blizini Centra.
26. Ekipa NMP-a je intervjuisala porodicu koja nije imala žalbi na tretman i uslove u Centru. Međutim, on je izrazio zabrinutost da okruženje nije pogodno za porodice, jer se one nalaze na drugom spratu Centra, dok su na prvom spratu samci. Zbog blizine spratova i istog ulaza, porodica je tvrdila da nema mnogo slobode, deca i majke provode većinu vremena u sobi, iako nije bilo dokaza o zabrinutosti ostalih stanara.

## **Društvene i obrazovne aktivnosti**

27. NMP je obišao sve prostore i uočio da Centar ima prostorije za aktivnosti za odrasle, koje su opremljene TV-om, wi-fi tokom čitavog vremena, kartama, šahom, au jednom uglu je biblioteka sa malim brojem knjiga. Dečja soba za aktivnosti opremljena je igračkama i uređena po standardima.
28. Takođe, dvorište Centra ima fudbalski teren i dovoljno prostora za sportske aktivnosti. U ovom Centru se organizuju kursevi albanskog jezika i krojenja.

## **Kontakti sa spoljnim svetom**

29. Prema Uredbi, podnosiocima zahteva je dozvoljeno da prihvate posete u Centru, primaju pakete i prepisku, koriste telefon Centra za komunikaciju prema utvrđenom rasporedu, te imaju pravo da izađu iz Centra od 7:00 do 22:00 sata.<sup>3</sup> Takođe, Uredbom je utvrđeno da pristup Centru imaju Visoki komesarijat UN za izbeglice (UNHCR), Međunarodna

---

<sup>3</sup> Uredba (MUP) br. 03/2018 o funkcionisanju centra za azil, članovi 38, 39, 42 i 54.

organizacija za migracije (IOM) i razne nevladine organizacije. Ombudsman i njegovi saradnici imaju neograničen pristup i komunikaciju sa podnosiocima zahteva u Centru.<sup>4</sup>

### **Disciplinske mere i incidenti**

30. Članom 51. Uredbe definisane su disciplinske mere koje se mogu izreći podnosiocima zahteva smeštenim u Centar, ako se ne pridržavaju uputstava definisanih ovom Uredbom, a to su: zabrana napuštanja objekta za određeni vremenski period; ograničavanje pristupa TV-u ili Internetu.
31. U slučaju da neko od podnosioca zahteva smeštenih u Centar ispoljava nasilje ili agresivno ponašanje, u kom slučaju ugrožava red i sigurnost u Centru, isti se može smjestiti u posebne prostorije Centra i slučaj će odmah biti predodčen nadležnim organima (o tome će biti obavještena policija).
32. Prema rečima direktora, do sada nije korištena disciplinska mera smještaja u posebne prostorije. Za obezbeđenje u Centru zadužena je ugovorna firma koja obezbeđuje fizičko obezbeđenje objekata, a bila je prisutna i prilikom posete NMP-a.
33. Što se tiče incidenata između podnosilaca zahteva, NMP je obavješten od strane direktora Centra za azil da, u slučajevima kada dođe do incidenata između podnosilaca zahteva smeštenih u Centar, interveniše fizičko obezbeđenje i odmah se obavještava Kosovska policija. Direkcija protiv njih ne preduzima nikakve druge radnje.

### **Postupak podnošenja žalbe**

34. Pitanje podnošenja žalbi regulisano je članom 43. Uredbe, koji propisuje da podnosioci zahteva imaju pravo da podnose žalbu rukovodiocu na uslove prijema i tretmana službenika Centra. Žalba se zatim šalje DDAM-u, u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova, u roku od 7 dana.
35. NMP je uočio da je na raspolaganju podnosiocima zahteva Centar postavio kutiju za žalbe. Takođe, tokom posete, NMP je podelio podnosiocima zahteva brošure na arapskom, srpskom i engleskom jeziku, u kojima se detaljno pojašnjava mandat NMP-a i Ombudsmana, kao i način kontakta sa NMP-om i IO-om. Takođe, Zakon o azilu i Uredba garantuju neograničen pristup međunarodnim organizacijama i lokalnim NVO-ima.
36. Osim toga, ekipa NMP-a poslala je i kutiju za žalbe Ombudsmana, koja će biti smeštena u Centru za azil, gde podnosioci zahteva mogu podneti svoje žalbe u pisanoj formi.

### **Besplatna pravna pomoć**

37. Uredbom je propisano da se podnosiocu zahteva pruža besplatna pravna pomoć.<sup>5</sup> NMP je uočio da se podnosiocima zahteva trenutno pruža besplatna pravna pomoć od strane nevladine organizacije Program za građanska prava Kosova (CRPK) i Agencije za besplatnu pravnu pomoć.

### **Osoblje Centra za azil**

38. Prilikom posete, NMP je od strane direktora Centra obavješten da nedostatak osoblja tamo i dalje predstavlja izazov, jer su do sada popunjena samo četiri radna mesta, dok je prema Uredbi (KP) Br. 03/2023 o izmenama i dopunama Uredbe (KP) Br. 01/2021 o

---

<sup>4</sup> Uredba (MUP) br. 03/2018 o funkcionisanju centra za azil, član 54.

<sup>5</sup> Uredba (MUP) br. 03/2018 o funkcionisanju centra za azil, član 37.

Unutrašnjoj Organizaciji i Sistematizaciji Padnih Mesta Pri Ministarstvu Unutrašnjih Poslova, predviđeno je da broj zaposlenih u Centru bude 9 ljudi. Direktor Centra je potvrdio da je stalno tražio kompletiranje osoblja po Uredbi, ali tako nešto nije do sada realizovano od strane MUP-a.

### **Konstatacije Ombudsmana**

39. Ombudsman iz nalaza tokom poseta konstatuje da, uprkos tome da Centar za azil u Maguri ima dobre uslove za smeštaj u pogledu prostora, rasvete, higijene i grejanja, ipak u tri prostorije, koje su trenutno van funkcije zbog vlage i curenja vode sa krova, potrebne su hitne intervencije, uključujući renoviranje krova kako bi se uklonilo curenje vode, kako bi se obavilo krećenje prostorija i kako bi se istima vratila njihova funkcionalnost.

40. Uprkos činjenici da Centar za azil nudi prihvatljive uslove za porodice i decu, smeštanje porodica na drugi sprat, gde su veoma blizu prvog sprata, u kome su smešteni samci, stvara situaciju u kojoj se članovi porodice osećaju ograničeno u slobodi i privatnosti, primoravajući ih da većinu vremena provode u svojim sobama.

Stoga, Ombudsman zaključuje da je, poštujući najbolji interes dece i njihove potrebe za slobodom, sigurnošću i zdravim razvojem, Centru potrebno posebno i prikladno okruženje za porodicu i decu, u skladu sa međunarodnim standardima zaštite i brige o deci u situacijama azila.

41. Ombudsman, na osnovu nalaza tokom posete, konstatuje da Centar nema dovoljno osoblja da zadovolji potrebe podnosioca zahteva koji su tamo smešteni. Stoga smatra da popunu osoblja treba izvršiti u skladu sa Uredbom (KP) Br. 03/2023 o izmenama i dopunama Uredbe (KP) Br. 01/2021 o Unutrašnjoj Organizaciji i Sistematizaciji Padnih Mesta Pri Ministarstvu Unutrašnjih

Na osnovu nalaza i zaključaka donetih tokom posete Centru za azil u Maguri, u skladu sa članom 135. stav 3. Ustava Republike Kosovo i članom 17. stav 7. Zakona 05/L-019 o Ombudsmanu, Ombudsman:

### **PREPORUČUJE**

#### **Ministarstvu unutrašnjih poslova:**

- Da preduzima potrebne radnje za otklanjanje oštećenja i renoviranje prostorija koje trenutno nisu u funkciji.
- Da preduzima radnje tako što će porodice smestiti u poseban i odgovarajući prostor koji garantuje privatnost, sigurnost i povoljno okruženje za razvoj dece i porodice.
- Da zaposli osoblje u Centru za azil, u skladu sa zahtevima Uredbe o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta Ministarstva unutrašnjih poslova.

U skladu sa članom 132, stav 3 Ustava Republike Kosovo („Bilo koji drugi organ ili institucija, koja sprovodi legitimnu vlast u Republici Kosovo je dužna da odgovori na zahteve Ombudsmana i da mu/joj predstavi sva dokumenta i informacije koje su od njega zatražena u saglasnosti sa zakonom“) i člana 28 Zakona br. 05/L-019 o Ombudsmanu („Autoriteti, kojima je Ombudsman uputio preporuke, zahtev ili predlog za preduzimanje konkretnih mera, uključujući i disciplinske mere, treba da odgovore u roku od trideset (30) dana. Odgovor

*treba da sadrži razloge u pisanoj formi o preduzetim radnjama u vezi navedenog pitanja“),*  
ljubazno vas molimo da nas informišete o radnjama koje ćete preduzeti u vezi sa ovim  
pitanjem.

S poštovanjem,

Naim Qelaj

Ombudsman